

Legea privind procedura insolvenței persoanelor fizice

Sectorul Serviciilor Financiare | Buletin informativ | 27 mai 2015

Considerații introductive asupra Legii privind procedura insolvenței persoanelor fizice

În data de 20 mai 2015, Parlamentul României a adoptat Legea privind procedura insolvenței persoanelor fizice (“LIPF”). În scopul facilitării cunoașterii și înțelegerii prevederilor legii noi de către persoanele interesate, Reff și Asociații, societatea de avocați reprezentând Deloitte Legal în România, a pregătit un material informativ sumarizând principalele dispoziții ale acesteia. **În prezent LIPF nu este în vigoare.** LIPF urmează să fie promulgată de către Președintele României și va intra în vigoare în termen de **6 luni** de la publicarea sa în Monitorul Oficial al României. În conformitate cu prevederile Constituției, înainte de promulgare, Președintele poate cere Parlamentului, o singură dată, reexaminarea legii.

N.B.

În scopul redactării prezentului material informativ am formulat interpretări limitative cu privire la anumite aspecte insuficient/neclar reglementate de către LIPF. Dat fiind caracterul de noutate al legii și, prin urmare, lipsa oricărei jurisprudențe pe subiect, nu putem garanta faptul ca interpretările în cauză vor fi validate în practică.

SUMAR

- A. Scopul legii
- B. Definiția insolvenței personale
- C. Domeniul de aplicare al LIPF
- D. Debitori cărora nu li se aplică prevederile LIPF
- E. Formele procedurii de insolvență
- F. Aspecte cheie privind Procedura Administrativă de Insolvență pe bază de Plan de Rambursare a Datoriilor (IPRD)
- G. Aspecte cheie privind Procedura Judiciară de Insolvență prin Lichidare de Active (ILA)
- H. Aspecte cheie privind Procedura Simplificată de Insolvență (PSI)
- I. Eliberarea debitorului de datorii reziduale în cadrul unei IPRD sau PSI
- J. Eliberarea debitorului de datorii reziduale în cadrul unei ILA
- K. Interdicții
- L. Norme de completare

DEFINIȚII

- BPI** înseamnă Buletinul procedurilor de insolvență
- CI** înseamnă comisia de insolvență
- ILA** înseamnă Procedura Judiciară de Insolvență prin Lichidare de Active
- IPRD** înseamnă Procedura Administrativă de Insolvență pe bază de Plan de Rambursare a Datoriilor
- LIPF** înseamnă Legea privind procedura insolvenței persoanelor fizice
- PSI** înseamnă Procedura Simplificată de Insolvență

ASPECTE DE INTERES

A. Scopul legii

- Instituirea unei proceduri colective pentru redresarea situației financiare a unui debitor

persoană fizică, de bună-credință, printr-un plan de rambursare a datoriilor;

- Acoperirea într-o măsură cât mai mare a pasivului acestuia;
- Descărcarea de datorii reziduale, în condițiile LIPF.

B. Definiția insolvenței personale

- Înseamnă acea stare a patrimoniului debitorului care se caracterizează prin insuficiența fondurilor bănești disponibile pentru plata datoriilor, pe măsură ce acestea devin scadente;
- Insolvența debitorului se prezumă atunci când acesta, după trecerea unui termen de **90 de zile de la data scadenței**, nu a plătit datoria sa față de unul sau mai mulți creditori (prezumție relativă).

C. Domeniul de aplicare al LIPF

Procedurile prevăzute de LIPF se aplică debitorului persoană fizică de bună-credință, ale cărui obligații nu rezultă din exploatarea unei întreprinderi (în sensul art. 3 din Codul civil) și care:

- a) are domiciliul, reședința sau reședința obișnuită în România de cel puțin 6 luni anterior depunerii cererii;
- b) este în stare de insolvență (în sensul Secțiunii B de mai sus) și nu există o probabilitate rezonabilă de a redeveni, într-o perioadă de maximum 12 luni, capabil să-și execute obligațiile astfel cum au fost contractate, cu menținerea unui nivel de trai rezonabil pentru sine și pentru persoanele pe care le are în întreținere (LIPF prevede indicații privind modul de apreciere al acestei probabilități rezonabile);
- c) cuantumul total al obligațiilor sale scadente este cel puțin egal cu **15 salarii minime pe economie** (în situația unei IPRD sau ILA) și de maximum **10 salarii minime pe economie** (în cazul PSI).

D. Debitori cărora nu li se aplică prevederile LIPF

Procedurile prevăzute de LIPF nu sunt aplicabile debitorului care:

- a mai fost subiect al unei astfel de proceduri, finalizate cu eliberarea de datoriile reziduale, cu mai puțin de 5 ani anterior formulării unei noi cereri de deschidere a procedurii insolvenței;
- a fost condamnat definitiv pentru săvârșirea unei infracțiuni de evaziune fiscală, a unei infracțiuni de fals sau a unei infracțiuni intenționate contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii (cu excepția situației în care între timp a fost reabilitat);
- a fost concediat în ultimii 2 ani din motive ce îi sunt imputabile;
- deși apt de muncă și fără un loc de muncă sau alte surse de venit, (i) nu a depus diligența rezonabilă necesară pentru a-și găsi un loc de muncă sau (ii) care a refuzat, în mod nejustificat, un loc de muncă propus sau o altă activitate aducătoare de venit;
- a acumulat datorii noi, prin cheltuieli voluptuare, în timp ce știa sau ar fi trebuit să știe că este în stare de insolvență;
- a determinat sau a înlesnit ajungerea în stare de insolvență, cu intenție sau din culpă gravă. LIPF reglementează anumite comportamente ale debitorului prezumate în mod relativ a avea un asemenea efect, spre exemplu:

- în ultimii 3 ani anterior formulării cererii de deschidere a procedurii insolvenței, debitorul:

- și-a asumat obligații excesive prin raportare la (i) starea sa patrimonială, (ii) la avantajele pe care le obține din contract ori (iii) la ansamblul circumstanțelor care au contribuit semnificativ la incapacitatea debitorului de a-și plăti datoriile (altele decât cele datorate de către acesta persoanelor cu care a contractat astfel);
- a efectuat plăți preferențiale, care au contribuit în mod semnificativ la reducerea sumei disponibile pentru plata celorlalte datorii;
- a transferat bunuri sau valori din patrimoniul său în patrimoniul altei persoane fizice sau juridice, în timp ce știa sau ar fi trebuit să știe că prin aceste transferuri va ajunge în stare de insolvență.

- în ultimele 6 luni anterior formulării cererii de deschidere a procedurii insolvenței, debitorul:

- a contractat datorii care reprezintă cel puțin 25% din valoarea totală a obligațiilor, cu excepția obligațiilor excluse (astfel cum acestea sunt definite de LIPF – ex: obligații legale sau convenționale de întreținere, obligații rezultate din atragerea răspunderii penale și contravenționale);
- a încetat un contract de muncă prin acordul părților sau prin demisie.

Procedurile prevăzute de LIPF nu sunt aplicabile nici debitorului în cazul căruia a fost închisă, din motive ce îi sunt imputabile, o IPRD, ILA sau PSI, cu mai puțin de 5 ani anterior formulării unei noi cereri de deschidere a procedurii insolvenței.

Suplimentar, debitorul nu poate solicita deschiderea procedurii insolvenței dacă la data formulării cererii respective are deja deschisă o altă procedură de insolvență.

E. Formele procedurii de insolvență

- Procedură Administrativă de Insolvență pe bază de Plan de Rambursare a Datoriilor (IPRD);
- Procedură Judiciară de Insolvență prin Lichidare de Active (ILA);
- Procedura Simplificată de Insolvență (PSI).

F. IPRD (Procedura Administrativă de Insolvență pe bază de Plan de Rambursare a Datoriilor)

1. Inițierea IPRD la cererea debitorului

- Creditorii debitorului nu pot solicita inițierea IPRD cu privire la acesta;
- Debitorul trebuie să notifice intenția sa de deschidere a procedurii fiecărui creditor cunoscut, cu cel puțin 30 de zile înainte de depunerea cererii de deschidere a IPRD;
- Cererea de deschidere a IPRD se depune de către debitor (sau, după caz, de către ambii soți sau logodnici) la CI competentă;
- Informațiile ce trebuie oferite de debitor privesc, printre altele:
 - motivele care au condus la ajungerea în stare de insolvență;
 - datele de identificare ale creditorilor; tipul creanței, suma și dreptul sau cauza de preferință (dacă este cazul);
 - acțiunile judiciare împotriva averii sale (inclusiv procedurile de executare silită începute și măsurile asigurătorii aplicate), precum și litigiile în curs sau finalizate (în care debitorul este sau a fost parte), care ar putea să afecteze în orice fel patrimoniul acestuia;
 - demersurile de renegociere extrajudiciară a anumitor datorii pe care le-a întreprins;
 - veniturile sale (ex: salariu, pensie, dividende, drepturi de proprietate intelectuală etc.) încasate într-o perioadă de 3 ani anterior depunerii cererii, precum și schimbările previzionate în următorii 3 ani;
 - bunurile sale, precum și alte drepturi reale pe care le deține asupra bunurilor altor persoane;
 - conturile deschise la instituțiile de credit sau la SSIF-uri și disponibilul din aceste conturi;
 - creanțele al căror titular este;
 - actele cu titlu gratuit, precum și tranzacțiile de peste 10 salarii minime pe economie încheiate în ultimii 3 ani anterior formulării cererii;
 - denumirea societăților la care a avut calitatea de asociat unic, administrator sau asociat/acționar în ultimii 2 ani anterior introducerii cererii, numărul sau procentul acțiunilor/părților sociale/părților de interes deținute;
 - calitatea de persoană fizică autorizată (PFA), titular al unei întreprinderi individuale sau membru al unei întreprinderi familiale deținută în ultimii 2 ani anterior introducerii cererii.
- Împreună cu cererea de deschidere a IPRD trebuie să fie depuse și anumite documente, spre exemplu:
 - un raport complet de la Biroul de Credit, emis cu maximum 30 de zile înainte de data depunerii cererii la CI;
 - o propunere de plan de rambursare a datoriilor (Plan de Rambursare).

2. Decizia CI

În termen de 30 de zile de la primirea cererii, după caz, CI va emite:

- a) o decizie de admitere în principiu a cererii de deschidere a IPRD, prin care desemnează și un administrator al procedurii și în care indică și dacă sunt necesare măsuri provizorii;
 - decizia se publică de îndată în BPI, Secțiunea „Debitori – persoane fizice cu obligații ce nu decurg din exploatarea unei întreprinderi” și se comunică debitorului, creditorilor cunoscuți și administratorului.
- b) o decizie prin care constată că situația financiară a debitorului este iremediabil compromisă și prin care, numai după obținerea acordului debitorului, sesizează instanța pentru deschiderea ILA (în cazul în care debitorul are bunuri și/sau venituri urmăribile).

Dacă CI observă că sunt îndeplinite condițiile PSI, cu acordul debitorului, va urma procedura specială aplicabilă.

- c) o decizie de respingere a cererii de deschidere a IPRD – spre exemplu în cazul în care debitorul are bunuri valorificabile, (i) din al căror preț se poate acoperi totalitatea creanțelor sau (ii) cuantumul datorțiilor ce ar rămâne neplătite este mai mic decât 15 salarii minime pe economie;
 - decizia de respingere va fi comunicată doar debitorului (nu va fi accesibilă în mod public);
 - în situația în care respingerea se datorează neîndeplinirii condiției de la Secțiunea C litera b) de mai sus, debitorul nu mai poate cere instanței deschiderea ILA;
 - dacă există o modificare a stării de fapt, debitorul poate formula o nouă cerere de deschidere a IPRD sau ILA numai după trecerea unei perioade de minimum 6 luni de la data rămânerii definitive a deciziei CI.

3. Contestarea deciziei CI

- Debitorul sau creditorii săi pot ataca cu contestație decizia CI, la instanța competentă, în termen de 7 zile de la comunicare;
- Contestația suspendă executarea deciziei CI;
- Sentința nu e executorie și poate fi atacată cu apel la tribunal, în același termen.

4. Suspendarea executărilor silite în curs

- La data emiterii deciziei de admitere în principiu a cererii de deschidere a IPRD, executările silite începute potrivit averii debitorului se suspendă de drept;
- Suspendarea durează până cel mai târziu la: (i) data aprobării Planului de Rambursare, sau, după caz, (ii) până la rămânerea definitivă a sentinței prin care se soluționează cererea de confirmare a Planului de Rambursare, sau (iii) până la expirarea termenului de formulare a cererii de confirmare a Planului de Rambursare;
- Ca **regulă generală**, perioada suspendării nu poate depăși **3 luni**, cu **excepția** situației în care instanța a încuviințat **prelungirea suspendării provizorii, pentru durate de până la 3 luni**, dacă în lipsa acestei măsuri situația financiară a debitorului ar deveni iremediabil compromisă, existând un risc cert ca Planul de Rambursare să nu se poată realiza.

5. Tabelul Preliminar de Creanțe

- În termen de 30 de zile de la data publicării în BPI a notificării pregătite de către administrator, creditorii au obligația de a-i furniza acestuia informații cu privire la:
 - cuantumul și tipul creanței împotriva averii debitorului;
 - o evaluare a bunului grevat de o cauză de preferință (dacă este disponibilă);
 - măsurile de restructurare a creanței pe care le-ar putea accepta.
- În termen de 60 de zile de la publicarea notificării în BPI, administratorul pregătește **Tabelul Preliminar de Creanțe**, care include informații cu privire la:
 - suma solicitată de către creditor;
 - suma pe care a acceptat-o;
 - informații privind cauza de preferință de care beneficiază creanța;
 - rangul de prioritate al cauzei de preferință.
- Codebitorul sau terțul garant care a făcut plata în locul debitorului va fi înregistrat în tabelul de creanțe în limita sumei plătite (art. 1596 Cod civil);
- Creanțele beneficiare ale unei cauze de preferință se înscriu în Tabelul Preliminar de Creanțe (inclusiv cu dobânzile), până la valoarea de piață a bunului afectat cauzei de preferință, stabilită prin evaluare;
- Dacă valorificarea activelor asupra cărora poartă cauza de preferință se va face la un preț mai mare decât suma înscrisă în Tabelul Definitiv de Creanțe, diferența favorabilă va reveni tot creditorului garantat, chiar dacă (i) o parte din creanța sa fusese înscrisă drept creanță chirografară sau (ii) dacă i-ar fi fost redusă suma aferentă dobânzilor acumulate (în orice caz nu mai mult decât suma datorată);
- Debitorul sau creditorii săi pot ataca cu contestație Tabelul Preliminar de Creanțe, la instanța competentă, în termen de 7 zile de la primirea sa de la administratorul procedurii;
- Instanța va rezolva contestațiile în termen de 20 de zile de la înregistrarea ultimei contestații;
- Sentința poate fi atacată cu apel, la tribunal, în termen de 7 zile de la comunicare.

6. Tabelul Definitiv de Creanțe

- În lipsa oricăror contestații, Tabelul Preliminar de Creanțe devine definitiv și este depus la CI și notificat debitorului și creditorilor de către administratorul procedurii;
- În caz contrar, în termen de 15 zile de la data rămânerii definitive a sentinței, administratorul pregătește Tabelul Definitiv de Creanțe, care e notificat debitorului și creditorilor și depus la CI.

7. Planul de Rambursare

a) Redactare

În termen de 30 de zile de la notificarea debitorului și creditorilor cu privire la Tabelul Definitiv de Creanțe, **debitorul, împreună cu administratorul procedurii, elaborează un Plan de Rambursare a datorțiilor.**

b) Conținut obligatoriu

LIPF stabilește conținutul obligatoriu al Planului de Rambursare, spre exemplu:

- *cota de acoperire a creanțelor* stabilită prin

Planul de Rambursare trebuie să fie superioară: (i) cotei de acoperire ce ar putea fi obținută de creditori în ILA; și (ii) valorii bunurilor urmăribile ale debitorului, reprezentată ca procent din totalul valoric al bunurilor și veniturilor urmăribile ale debitorului;

- măsurile pentru redresarea situației financiare a debitorului, care pot include și denunțarea unor contracte, constituirea de garanții suplimentare etc.;
- măsurile pentru asigurarea plății creanțelor curente.

Există și anumite *obligații excluse* (astfel cum sunt definite de LIPF), care nu pot fi reduse sau eșalonate.

c) Durata maximă de executare

- **5 ani** de la data rămânerii definitive a deciziei de deschidere a IPRD;
- Executarea poate fi prelungită cu maximum **12 luni**.

d) Locuința familiei

Planul de Rambursare trebuie să conțină și abordarea propusă în cadrul IPRD cu privire la locuința familiei debitorului (respectiv dacă aceasta va fi sau nu valorificată în vederea acoperirii pasivului debitorului, etc.).

e) Notificarea creditorilor

Planul de Rambursare va fi notificat creditorilor cunoscuți, împreună cu evaluarea pregătită de CI.

f) Procedura de conciliere

- În termen de 30 de zile de la data notificării creditorilor, administratorul procedurii invită creditorii și debitorul la conciliere asupra Planului;
- Durata procesului de conciliere este de cel mult **60 de zile**, dar poate fi prelungită cu încă **30 de zile** de către CI;
- Concilierea poate fi realizată prin corespondență, inclusiv pe cale electronică.

g) Aprobarea Planului de Rambursare

- Planul de Rambursare este aprobat dacă creditorii reprezentând minimum 55% din valoarea totală a creanțelor și 30% din valoarea creanțelor ce beneficiază de cauze de preferință au votat în favoarea acestuia;
- Majoritatea menționată anterior nu va fi considerată întrunită dacă ea nu ar fi fost realizată fără votul *creditorilor înrudiți cu debitorul* (astfel cum sunt definiți de LIPF);
- Creditorii care nu și-au exprimat votul (fiind notificați în acest sens) vor fi considerați că au votat în favoarea Planului de Rambursare.

h) Neaprobarea Planului de Rambursare. Confirmarea acestuia

- Administratorul procedurii depune la CI un proces-verbal care conține opinia sa cu privire la: (i) motivele neaprobării; (ii) caracterul echitabil față de creditori al măsurilor propuse și (iii) fezabilitatea acestor măsuri, în termen de 3 zile de la

finalizarea procesului de votare;

- În cazul în care CI infirmă rezultatul votului, procesul de votare se reia; în caz contrar, Planul de Rambursare neaprobat, împreună cu procesul-verbal al administratorului procedurii, se comunica debitorului;
- În termen de 7 zile de la primirea procesului-verbal, debitorul poate solicita în instanță: (i) **confirmarea Planului de Rambursare**; sau (ii) **inițierea ILA**;
- Instanța competentă poate confirma Planul de Rambursare numai în măsura în care condițiile prevăzute de LIPF sunt îndeplinite;
- Sentința poate fi atacată cu apel.

8. Deschiderea IPRD

a) Dacă Planul de Rambursare este aprobat sau considerat aprobat, CI constată, prin decizie, deschiderea IPRD:

- Decizia se comunică persoanelor interesate (precum și autorităților publice, în vederea înregistrării în registrele publice) și este publicată în BPI;
- Creditorii care au votat împotriva Planului de Rambursare pot contesta în instanță decizia CI, în termen de 7 zile de la comunicare – contestația suspendă efectele deciziei; sentința poate fi atacată cu apel.

b) Dacă instanța a confirmat Planul de Rambursare printr-o decizie definitivă, comunică decizia către CI, în vederea aplicării procedurii IPRD.

- CI comunica hotărârea definitivă debitorului/creditorilor/administratorului și o publică în BPI.

9. Suspendare de drept

Ce se suspendă?	Când începe suspendarea?	Când încetează?
Toate măsurile de executare silită pentru realizarea creanțelor asupra patrimoniului debitorului (suspendarea nu se aplică cu privire la măsurile împotriva codebitorilor și garanților)	Data aprobării Planului de Rambursare	1) Rămânerea definitivă a sentinței prin care s-a soluționat cererea de eliberare de datorii; 2) Închiderea, din motive imputabile debitorului, a IPRD; 3) Închiderea ILA (în cazul în care toți creditorii și-au exprimat acordul pentru intrarea în ILA).
Curgerea dobânzilor, penalităților, majorărilor de întârziere, precum și a oricăror alte accesorii ale obligației de plată Excepție: accesoriiile creanțelor care beneficiază de cauze de preferință se calculează conform actelor din care rezultă creanța, în limita valorii bunului grevat de cauza de preferință	Data definitivării tabelului de creanțe N.B. Retroactiv, suspendarea nu operează dacă Planul de Rambursare nu e confirmat	Rămânerea definitivă a sentinței prin care s-a soluționat cererea de eliberare de datorii
Prescripția dreptului creditorilor de a cere executarea silită a creanțelor acestora împotriva debitorului	LIPF nu este clară – într-o interpretare se poate susține că suspendarea începe la data definitivării tabelului de creanțe	Data rămânerii definitive a sentinței prin care s-a respins Planul de Rambursare

10. Dreptul creditorilor titulari ai unei creanțe care beneficiază de o cauză de preferință de a solicita ridicarea suspendării

- Un creditor al cărei creanțe beneficiază de o cauză de preferință poate solicita în instanță ridicarea suspendării cu privire la creanța sa și **valorificarea imediată (în afara procedurii de insolvență) a bunului asupra căruia**

poartă cauza de preferință, dacă, cumulativ:

- Valoarea obiectului garanției este pe deplin acoperită de valoarea creanței garantate cu acel obiect;
 - Nu există o protecție corespunzătoare a creanței garantate în raport cu obiectul garanției, din cauza (i) diminuării valorii obiectului garanției, (ii) existenței unui pericol real ca acesta să sufere o diminuare apreciabilă sau (iii) a lipsei unei asigurări a obiectului garanției împotriva riscului pieririi sau deteriorării;
 - Obiectul cauzei de preferință nu prezintă importanță pentru îndeplinirea Planului de Rambursare.
- **Aceste prevederi nu sunt aplicabile în cazul în care obiectul garanției este imobilul locuință a familiei.**

11. Contractele în curs de derulare la data admiterii în principiu a deschiderii IPRD

- Debitorul nu va fi decăzut din beneficiul niciunui termen cât timp se află în stare de insolvență sau în cursul procedurii de insolvență (art. 1417 din Codul civil nu va fi aplicabil);
- Orice clauze contractuale care prevăd (i) desființarea contractelor în derulare, (ii) decăderea din beneficiul termenului sau (iii) declararea exigibilității anticipate, pentru motivul deschiderii procedurii insolvenței, sunt **nule**.

12. Contractarea de împrumuturi

Pe durata executării Planului de Rambursare/ILA, debitorul poate contracta noi împrumuturi doar cu acordul CI (în orice caz numai cu avizul administratorului procedurii) și numai pentru rezolvarea unei situații grave și urgente de pericol pentru viața sau sănătatea sa ori a persoanelor aflate în întreținerea sa.

13. CI are atribuții de supraveghere în perioada de executare a Planului de Rambursare

14. Atribuțiile administratorului procedurii

- Cu titlu exemplificativ:
 - Aprobarea actelor de dispoziție privitoare la bunurile urmăribile ale debitorului;
 - Întocmirea rapoartelor bianuale ce trebuie puse la dispoziția CI;
 - Întocmirea **raportului final** cu privire la executarea Planului de Rambursare, în termen de 30 de zile de la finalizarea planului – creditorii pot contesta raportul în termen de 7 zile de la comunicare;
 - Sesizarea CI în vederea închiderii IPRD în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a raportului.
- Administratorul poate fi înlocuit urmând procedura reglementată de LIPF.

15. Plângerea împotriva măsurilor administratorului adoptate în aplicarea IPRD

- Plângerea va fi depusă la CI în termen de 7 zile de la luarea la cunoștință, dar nu mai târziu de 30 de zile de la adoptarea măsurii contestate;
- Decizia CI poate fi contestată la instanță în termen de 7 zile de la comunicare și se publică în BPI.

16. Modificarea Planului de Rambursare

- **Motive:** schimbări semnificative ale veniturilor sau ale valorii activelor debitorului;
- Modificările pot fi realizate:
 - a) **La solicitarea CI:**
 - CI notifică debitorul și administratorul cu privire la necesitatea elaborării unei propuneri de modificare a Planului de Rambursare (a fi pregătită în termen de 30 de zile de la notificare).
 - b) **La solicitarea:**
 - **debitorului și/sau a administratorului** – în această situație, trebuie să fie depuse acte și informații care să justifice o modificare a planului, precum și propunerea de modificare;
 - **unuia sau mai multor creditori** – nu este necesară depunerea unor dovezi care să justifice modificarea sau a propunerii pentru modificarea Planului de Rambursare (această propunere va fi elaborată de către debitor și administrator, la notificarea în acest sens de către CI).
- Cererea de modificare va fi depusă la CI, care o va soluționa în termen de 15 zile;
- **Propunerea de modificare a Planului de Rambursare va fi aprobată de către creditori în aceleași condiții ca și planul inițial.**

17. Închiderea IPRD

- a) **Ca efect al executării Planului de Rambursare**
 - Închiderea IPRD va fi constatată de CI printr-o decizie emisă în termen de 30 de zile de la primirea raportului final al administratorului;
 - Decizia se va publica în BPI.
- b) **Ca efect al imposibilității executării Planului de Rambursare**
 - b1) **Pentru motive neimputabile debitorului**
 - *Debitorul și/sau administratorul* poate solicita CI închiderea IPRD și deschiderea ILA – CI va înainta cererea către instanța competentă;
 - *Creditorii* pot cere deschiderea ILA împotriva debitorului, dacă nu au fost efectuate plățile prevăzute în Planul de Rambursare cel puțin **6 luni** de la scadența acestora;
 - Prin excepție, *creditorii curenți (creditori care dețin o creanță certă, lichidă și exigibilă, născută în cursul procedurii insolvenței și care au dreptul de a-și satisface creanța cu prioritate)*, pot cere deschiderea ILA împotriva debitorului, dacă nu au fost efectuate plățile prevăzute în planul de rambursare cel puțin **90 de zile** de la scadența acestora;
 - Instanța va închide ILRD (constatând neîndeplinirea Planului de Rambursare pentru motive neimputabile debitorului) și va deschide ILA împotriva debitorului.
 - b2) **Pentru motive imputabile debitorului**
 - Dacă măsurile prevăzute de Planul de Rambursare fie (i) nu sunt executate sau (ii) sunt executate cu întârziere sau în mod incomplet, *orice creditor,*

administratorul sau CI poate cere, de îndată, instanței închiderea IPRD;

- Instanța va pronunța închiderea IPRD (constatând neîndeplinirea Planului de Rambursare din motive imputabile debitorului) și, *dacă toți creditorii își exprimă acordul și formulează o cerere în acest sens*, poate dispune deschiderea ILA împotriva debitorului.
- Sentința instanței poate fi atacată cu apel în termen de 7 zile de la comunicare;
- Hotărârea judecătorească referitoare la închiderea IPRD rămasă definitivă se publică în BPI.

În cazul închiderii IPRD din cauza imposibilității de executare a Planului de Rambursare (indiferent de motive):

- debitorul nu beneficiază de eliberarea de datoriile reziduale; și
- debitorul este ținut să acopere creanțele cuprinse în Tabelul Definitiv de Creanțe, în integralitatea lor (inclusiv accesoriile temporar suspendate).

G. ILA (Procedura Judiciară de Insolvență prin Lichidare de Active)

1. Deschiderea ILA

- a) La **cererea debitorului** (în stare de insolvență), dacă, alternativ:
 - Acesta consideră că situația sa financiară este iremediabil compromisă;
 - Cererea sa de deschidere a IPRD a fost respinsă de CI, cu propunerea de deschidere a ILA;
 - Nu a fost aprobat/confirmit nici un Plan de Rambursare;
 - Planul de Rambursare nu poate fi adus la îndeplinire din motive ce nu îi sunt imputabile.
 - b) La **cererea oricărui dintre creditori**, dacă Planul de Rambursare nu a putut fi adus la îndeplinire din motive neimputabile debitorului;
 - c) La **cererea tuturor creditorilor**, dacă Planul de Rambursare nu a putut fi adus la îndeplinire din motive neimputabile debitorului.
- Instanța va pronunța o sentință de deschidere a ILA împotriva debitorului (se publică în BPI și se comunică creditorilor cunoscuți și debitorului; este supusă apelului în termen de 7 zile) și va desemna un lichidator;
 - Dacă ILA este deschisă ulterior unei IPRD, administratorul procedurii va putea fi numit lichidator.

2. Efectele deschiderii procedurii

- Debitorul nu mai poate exercita dreptul de dispoziție asupra bunurilor și veniturilor urmăribile din averea sa;
- Suspendarea de drept a:
 - Executărilor silită împotriva debitorului (dacă nu a operat anterior, ca efect al IPRD);
 - Prescripției dreptului creditorilor de a cere executarea silită a creanțelor acestora;
 - Curgerii dobânzilor, penalităților, majorărilor de întârziere și a oricăror alte accesorii ale obligațiilor de plată ale debitorului (doar în cazul ILA deschisă conform Secțiunii G.1, lit. a) și b) de mai sus) – *această suspendare nu operează*

dacă debitorul a încheiat sau comis orice acte frauduloase împotriva creditorilor anterior deschiderii ILA.

3. Atribuțiile lichidatorului

- Cu titlu exemplificativ:
 - Întocmirea unui raport cu privire la situația financiară a debitorului;
 - Evaluarea și exploatarea bunurilor debitorului;
 - Întocmirea (dacă nu au fost întocmite în cadrul IPRD) sau reactualizarea Tabelului Preliminar și Definitiv de Creanțe;
 - Efectuarea plăților către creditori, potrivit Planului de Distribuție;
 - Denunțarea unor contracte;
 - Exercițarea drepturilor procedurale ale debitorului în acțiuni judiciare;
 - Supravegherea post-ILA, sub controlul CI.
- LIPF prevede procedura pentru înlocuirea lichidatorului.

4. Contestarea măsurilor lichidatorului în cadrul ILA

Contestațiile pot fi depuse la instanță, în termen de 7 zile de la data luării la cunoștință, dar nu mai târziu de 30 de zile de la adoptarea măsurii respective de către lichidator.

5. Notificarea creditorilor

- În termen de 30 de zile de la primirea notificării, creditorii vor transmite o informare referitoare la: (i) cuantumul creanței; (ii) valoarea de piață a bunului grevat; (iii) un raport de evaluare (dacă dispun de acesta);
- Creditorii ale căror creanțe au fost înregistrate în Tabelul Definitiv de Creanțe vor transmite informații doar cu privire la creanțele născute după data întocmirii acestuia.

6. Tabelul Preliminar de Creanțe

- În termen de 15 zile de la primirea informării, lichidatorul întocmește Tabelul Preliminar de Creanțe;
- Sunt prevăzute reglementări asemănătoare cu IPRD (a se vedea Secțiunea F.5. de mai sus);
- Creanțele constând în obligații care nu au fost calculate în valoare monetară (sau a căror valoare este supusă modificării) vor fi calculate și înregistrate de lichidator la valoarea nominală de la data deschiderii procedurii;
- Creanțele exprimate în valută vor fi înregistrate la valoarea lor în lei (la cursul BNR de la data deschiderii procedurii);
- Debitorul și creditorii pot formula contestații cu privire la Tabelul Preliminar de Creanțe, în termen de 7 zile de la comunicarea lui de către lichidator;
- Prima instanță va soluționa contestațiile în termen de 20 de zile de la înregistrarea ultimei contestații;
- Sentința poate fi atacată cu apel la tribunal, în termen de 7 zile de la comunicare.

7. Tabelul Definitiv de Creanțe

În termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii instanței, administratorul va întocmi Tabelul Definitiv de Creanțe, care este notificat debitorului și creditorilor acestuia.

8. Inventarierea bunurilor debitorului

În termen de 30 de zile de la deschiderea ILA (termen care poate fi prelungit), lichidatorul va efectua inventarul

bunurilor debitorului (inclusiv drepturi de creanță contra terților și drepturi reale asupra bunurilor altor persoane).

9. Deschiderea unui cont de lichidare în numele debitorului, pentru virarea veniturilor urmărilor și sumelor rezultate din valorificarea bunurilor urmărilor

- Sumele aflate în conturile debitorului la data deschiderii procedurii și cu privire la care există cauze de preferință se vor transfera în contul de lichidare doar cu acordul creditorului titular al cauzei de preferință;
- Debitorul poate folosi doar acele sume stabilite cu titlu de venituri neurmărilor (conform definiției date de LIPF).

10. Valorificarea bunurilor debitorului (bunuri pe care creditorii le pot executa silit pentru recuperarea creanțelor acestora)

- Îndată ce a fost finalizat inventarul bunurilor și a fost întocmit Tabelul Definitiv de Creanțe, bunurile urmărilor sunt vândute conform prevederilor Codului de procedură civilă;
- Lista bunurilor ce urmează a fi valorificate se va publica pe site-urile UNPIR, UNEJ, UNBR și UNNPR;
- Dacă vânzarea bunurilor se face prin licitație publică, procesul-verbal de adjudecare semnat de lichidator constituie titlu de proprietate – când legea impune pentru transferul dreptului de proprietate forma autentică, contractele sunt perfectate de notarul public pe baza procesului-verbal de licitație;
- Bunurile se dobândesc libere de orice sarcini.

11. Darea în plată specială

- Dacă lichidatorul nu poate valorifica un bun urmărilor în termen de 2 ani de la finalizarea inventarierii și a Tabelului Definitiv de Creanțe, va notifica creditorii, care pot opta pentru dobândirea proprietății bunului în contul creanței;
- LIPF reglementează o procedură specială în acest sens.

12. Anularea actelor frauduloase

- *Cine poate solicita anularea actelor frauduloase ale debitorului:* lichidatorul sau oricare dintre creditorii;
- *Cui se adresează cererea:* instanței de judecată;
- *În ce termen:* 1 an de la deschiderea ILA/ exprimarea acordului creditorilor de a menține debitorul în insolvență;
- *Condiție:* Planul de Rambursare din cadrul IPRD nu a fost executat din motive imputabile debitorului și, ca urmare a solicitării tuturor debitorilor, instanța a dispus închiderea IPRD și deschiderea ILA;
- *Ce acte/operațiuni încheiate în dauna creditorilor ar putea fi anulate – listă limitativă prevăzută de LIPF;*
 - a) Operațiuni/acte efectuate/încheiate în cele 6 luni anterioare deschiderii ILA:
 1. Operațiuni în care prestația debitorului depășește vădit pe cea primită;
 2. Acte de transfer de proprietate către un creditor pentru stingerea unei datorii anterioare sau în folosul acestuia, dacă suma pe care creditorul ar putea să o obțină în ILA este inferioară valorii actului de transfer;

3. Constituirea unui drept de preferință pentru o creanță care era chirografară;
4. Plățile anticipate ale datoriilor, dacă scadența lor fusese stabilită pentru o dată ulterioară deschiderii procedurii.

Actele/operatiunile enumerate la punctele 2-4 de mai sus nu pot fi anulate dacă au fost încheiate în executarea unui acord între debitor și creditorii săi, cu bună-credință, ca urmare a unor negocieri extrajudiciare pentru restructurarea datoriilor debitorului.

- b) Operațiuni/acte efectuate/încheiate în cei 2 ani anteriori deschiderii ILA:
 1. Acte încheiate cu intenția tuturor părților implicate în acestea de a sustrage bunuri de la urmărirea de către creditorii sau de a le leza în orice alt fel drepturile;
 2. Acte sau operațiuni încheiate cu *un creditor înrudit* (conform definiției date de LIPF – de exemplu, o societate controlată de debitor).

13. LIPF prevede reguli speciale pentru distribuirea fondurilor

14. Închiderea ILA

- a) În termen de 30 de zile de la finalizarea lichidării, lichidatorul întocmește **raportul final**, la care se anexează o prezentare a situației veniturilor debitorului:
 - Creditorii pot contesta în instanță raportul final în termen de 7 zile de la comunicarea acestuia; sentința instanței poate fi atacată cu apel în același termen;
 - În termen de 30 de zile de la rămânerea definitivă a raportului final, instanța, la cererea lichidatorului, pronunță închiderea ILA și stabilește proporția din veniturile urmăribile ale debitorului care, după închiderea procedurii, poate fi afectată acoperirii pasivului acestuia.
 - b) În orice stadiu al procedurii, dacă se descoperă că **debitorul a încheiat acte sau a acționat în orice mod în fraudă creditorilor** (fie anterior deschiderii procedurii sau pe durata acesteia), orice creditor poate solicita instanței închiderea ILA;
 - Totuși, **dacă toți creditorii își exprimă acordul**, ILA poate continua, dar (i) debitorul nu va beneficia de eliberarea de datorii reziduale, și (ii) debitorul va fi ținut să acopere creanțele cuprinse în tabelul de creanțe, în integralitatea lor (inclusiv dobânzile și penalitățile care ar fi curs în absența suspendării).
- Hotărârea judecătorească definitivă de închidere a procedurii se publică în BPI și se comunică CI.
 - Lichidatorul rămâne investit cu atribuțiile de supraveghere a debitorului post-închidere ILA, până la data rămânerii definitive a hotărârii de eliberare de datorii.

H. PSI (Procedura Simplificată de Insolvență)

1. Cui se aplică

PSI se aplica debitorului care, cumulativ:

- a) se află în stare de insolvență;
- b) îndeplinește condițiile de la Secțiunea C lit. a) și b) de mai sus;
- c) nu se află în niciuna dintre situațiile descrise la Secțiunea D de mai sus;
- d) cuantumul total al obligațiilor sale este de cel mult 10 salarii minime pe economie;
- e) nu are bunuri sau venituri urmăribile (după cum sunt definite de LIPF);
- f) are peste vârsta standard de pensionare sau și-a pierdut total (sau cel puțin jumătate din) capacitatea de muncă.

2. Efecte

De la data rămânerii definitive a sentinței de deschidere a PSI, se suspendă (i) toate măsurile de executare silită împotriva debitorului, (ii) acumularea oricăror accesorii ale obligațiilor debitorului și (iii) prescripția dreptului creditorilor de a cere executarea silită a creanțelor.

3. Aspecte cheie

- În termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a sentinței, CI notifică debitorul cu privire la admiterea cererii sale de aplicare a PSI și îi pune în vedere că, **pe durata a 3 ani de la notificare**, are următoarele obligații:
 - Să plătească creanțele curente, pe măsură ce devin scadente;
 - Să nu contracteze noi împrumuturi;
 - Să furnizeze, anual, CI o informare cu privire la situația sa patrimonială;
 - Să informeze de îndată CI cu privire la obținerea oricăror venituri suplimentare (de peste ½ din salariul minim pe economie) față de nivelul declarat prin cererea de aplicare a PSI și cu privire la dobândirea cu orice titlu, inclusiv moșteniri sau donații, de bunuri și servicii a căror valoare depășește salariul minim pe economie.
- La expirarea termenului de 3 ani:
 - a) Dacă debitorul și-a îndeplinit obligațiile – CI emite o decizie de încetare a PSI (constatând îndeplinirea obligațiilor debitorului) și de eliberare de datorii reziduale;
 - b) Altfel – CI emite o decizie prin care constată încetarea aplicării PSI; debitorul va fi ținut să acopere creanțele anterioare deschiderii PSI (inclusiv accesoriiile).
- Decizia CI poate fi contestată la instanță în termen de 7 zile de la comunicare; decizia rămasă definitivă se publică în BPI.

I. Eliberarea de datorii reziduale ca efect al respectării Planului de Rambursare conform IPRD sau al îndeplinirii obligațiilor debitorului conform PSI

- Se referă la eliberarea de datorii înregistrate în tabelul de creanțe care depășesc cota de acoperire stabilită prin Planul de Rambursare sau care nu au fost achitate în cursul PSI;
- Nu se sting obligațiile codebitorilor sau ale terților garanți;
- Debitorul poate formula o cerere de eliberare de datoriile reziduale (datoriile care depășesc cota de acoperire stabilită prin Planul de Rambursare) în termen de 60 de zile de la emiterea deciziei de închidere a IPRD/PSI;
- Sentința instanței de eliberare de datorii poate fi atacată cu apel în termen de 7 zile de la comunicare;

- Hotărârea judecătorească rămasă definitivă referitoare la eliberarea de datorii se publică în BPI – **din acest moment, debitorul nu mai poate fi supus vreunei interdicții sau limitări a drepturilor în legătură cu insolvența acestuia.**

J. Eliberarea de datorii în cazul ILA

- Se referă la eliberarea de datorii după perioada de supraveghere post-închidere ILA;
- Nu se sting obligațiile codebitorilor sau ale terților garanți;
- După închiderea ILA deschisă conform Secțiunii G.1 lit. a) sau b) de mai sus, debitorul va continua să facă plăți către creditori, conform prevederilor LIPF (a se vedea durata, valoarea veniturilor urmăribile stabilită de CI/instanță, interdicții aplicabile/obligații etc.);
- Instanța va putea decide eliberarea de datorii dacă:
 - a) după **1 an** de la închiderea ILA, debitorul a acoperit cel puțin **50%** din valoarea datoriilor sale și a respectat toate obligațiile și interdicțiile prevăzute de LIPF;
 - b) după **3 ani** de la închiderea ILA, debitorul a acoperit cel puțin **40%** din valoarea datoriilor sale și a respectat toate obligațiile și interdicțiile prevăzute de LIPF – dacă, cu toate diligențele debitorului, acesta nu a reușit să acopere cel puțin această cotă, la cererea debitorului, conform prevederilor LIPF, instanța poate decide eliberarea de datorii reziduale doar după expirarea unei perioade de **5 ani** de la închiderea ILA.
- Hotărârea instanței referitoare la eliberarea de datorii poate fi atacată cu apel în termen de 7 zile de la comunicare;
- În cursul perioadelor menționate anterior:
 - a) debitorul trebuie să îndeplinească anumite **obligații** și trebuie să respecte anumite **interdicții** – de exemplu:
 - nu poate contracta noi împrumuturi (cu excepția celor necesare pentru rezolvarea unei situații grave și urgente de pericol pentru viața sau sănătatea sa sau a persoanelor aflate în întreținerea sa, caz în care este necesar avizul prealabil al CI);
 - nu poate face donații, nu poate refuza donații, nu poate renunța la moșteniri etc.
 - b) debitorul va figura în BPI cu mențiunea „**debitor aflat în supraveghere post-procedură de insolvență**”.
- LIPF reglementează atribuțiile specifice ale CI și ale lichidatorului în perioada de supraveghere post-procedură de insolvență;
- Dacă **se respinge** eliberarea de datorii, în

condițiile LIPF, debitorul va fi ținut să acopere creanțele în integralitatea lor (inclusiv accesorii suspendate temporar);

- **Dacă, în termen de 3 ani de la pronunțarea hotărârii privind eliberarea de datorii, se descoperă că debitorul a încheiat acte în fraudă creditorilor, anterior procedurii de insolvență sau pe durata acesteia, orice creditor poate solicita instanței revocarea beneficiului eliberării de datoriile reziduale;**
- **Debitorul cărui a i-a fost revocat beneficiul eliberării de datorii nu mai poate formula o nouă cerere de deschidere a procedurii de insolvență potrivit LIPF pe o durată de 5 ani de la data pronunțării hotărârii de revocare.**

K. Interdicții

- La cererea oricărei persoane interesate sau din oficiu, instanța poate dispune prin hotărârea de închidere a procedurii, din motive imputabile debitorului sau, după caz, prin hotărârea de revocare a beneficiului eliberării de datorii una dintre următoarele interdicții:
 - Interdicția de a fi desemnat administrator/director al unei persoane juridice de drept public sau privat, timp de 5 ani de la închiderea procedurii/revocarea beneficiului eliberării de datorii;
 - Interdicția de a exercita calitatea de ordonator de credite sau atribuții specifice ordonatorului de credite, timp de 5 ani de la închiderea procedurii/revocarea beneficiului eliberării de datorii;
 - Dacă debitorul are una dintre aceste calități, va fi decăzut din acest drept, pentru aceeași perioadă.

L. Norme de completare

- În măsura compatibilității, prevederile Codului civil și ale Codului de procedură civilă vor completa prevederile LIPF.
- În termen de 60 de zile de la publicarea LIPF în Monitorul Oficial, Guvernul va emite normele de aplicare ale LIPF.

Pentru informații suplimentare, nu ezitați să ne contactați:

Andrei Burz-Pînzaru

Partener

Tel: +40212075205

Email: aburzpinzaru@deloittece.com

Acest Alert este furnizat cu titlu orientativ și nu trebuie considerat drept serviciu de consultanță. Este bine să solicitați consultanță fiscală/juridică de specialitate înainte de a întreprinde acțiuni bazate pe cuprinsul acestui document.

Această publicație conține doar informații generale și Deloitte Touche Tohmatsu Limited și firmele membre sau afiliate (numite împreună Deloitte Network) nu oferă consultanță profesională sau alte servicii în domeniul contabil, fiscal, juridic, al investițiilor prin intermediul acestei publicații. Această publicație nu înlocuiește consultanța sau serviciile profesionale și nici nu ar trebui să fie utilizată ca bază pentru orice decizie sau acțiune care v-ar putea afecta finanțele sau afacerea. Înainte de a lua orice decizie sau de a acționa într-un mod care v-ar putea afecta finanțele sau afacerea, trebuie să discutați cu un consultant profesionist. Nicio entitate a Deloitte Network nu va fi responsabilă pentru pierderile de orice natură suferite de către persoanele care se bazează pe această publicație.

Numele Deloitte se referă la organizația Deloitte Touche Tohmatsu Limited, o companie cu răspundere limitată din Marea Britanie, la firmele membre ale acesteia, în cadrul căreia fiecare firmă membră este o persoană juridică independentă. Pentru o descriere amănunțită a structurii legale a Deloitte Touche Tohmatsu Limited și a firmelor membre, vă rugăm să accesați www.deloitte.com/ro/despre.

Deloitte furnizează servicii clienților din sectorul public și privat în următoarele domenii profesionale - audit, taxe, consultanță, consultanță financiară – deservind numeroase industrii. Prin intermediul rețelei sale globale de firme membre, care activează în 150 de țări, Deloitte pune la dispoziția clienților săi resursele internaționale precum și priceperea locală pentru a-i ajuta să excelleze indiferent de locul în care aceștia își desfășoară activitatea. Obiectivul celor 200 000 de profesioniști din Deloitte este acela de a deveni un standard de excelență.

Reff și Asociații SCA este societate de avocați membră a Baroului București, independentă în conformitate cu reglementările aplicabile profesiei de avocat, și reprezintă rețeaua de societăți de avocați Deloitte Legal în România. Deloitte Legal înseamnă practicile juridice ale membrilor Deloitte Touche Tohmatsu Limited și afiliații acestora care oferă servicii de asistență juridică. Pentru o descriere a serviciilor de asistență juridică oferite de entitățile membre ale Deloitte Legal, vă rugăm accesați: <http://www.deloitte.com/deloittelegal>.